

Панта Лазић
ПАДАЛИЦЕ

Уредник
Зоран Колунџија

Илустрација на корици
Светлана-Лана Лазић, ПАДАЛИЦЕ

Панта Лазић

ПАДАЛИЦЕ

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

ИСПЛОВЉАВАЊА

РАЗМИШЉАЈУЋИ КАКО је најтеже заподенути и завршити и најбезначајнију животну причу, мисао му се зауставила уз писак локомотиве и буку са воза из ког је ужурбано изашао да би још нестрпљивије сео у такси, у који је на једвите јаде нагурао кофере с неизбројивим налепницама разних путничких агенција, аеродрома и хотела, те се обрео у луци.

Кишица је тихо ромињала, небо се скривало иза шлајерастих облака, док је ветар налетао у навалама, те је било немогуће отргнути се календарски условљеној слици унапредовале јесени. „Тамо сунце сја!”, продрхта, и погледом прелете преко масе неких чудних бродова чије су трбусине кљукали циновским контејнерима и аутомобилима, а на један чак узвлачили сулке и коње који су висили у плахтама закаченим о огромне електричне дизалице мамутске снаге – коње с опуштеним вратовима који су тамо горе потсећали на дечије играчке и налазили се у неком скоро хипнотичком телесном миру: једино су им очи говориле праисконски страх једнак ономе кад зазиру сретнувши стрводера на чијим се колима дрмуса стрвина неког њима сличног обичног коња. Међутим, он као да ништа од свега тога није приметио. Тражио је једино своју лађу. Говорио је чешће лађа но брод, пошто му се чинило да је лађа именица с јачим поетским призвуком.

Испред брода на који је био намеран да се укрца оста без даха када га угледа, јер му се привиди како се исти измаља из сна, онако велелепан, љуљушкајући се на једва приметним шљапкајућим таласићима. Био му је тако примамљив, тако нежан, тако невинио бео да му није ни на памет падало да пребројава велике флеке боје рђе које су већ саме по себи сведочиле о ђудима морске пучине. Проверио је само да се заиста ради о туристичком пловном објекту прозаичног имена КРСТАРИЦА.

Када се запутио на брод спуштеним мостићем, колена му наједном клецнуше јер су га до малочас љупки мали валови мора силовито и неравномерно дрмусали. Тек му тада постаде јасно да се пење застрашујуће високо.

„Мораће ми бити прекрасно!”, промрмља, још, присетивши се начас скроз беспотребно да то своје задовољство скупо плаћа, истина на дванаест равномерних месечних рата.

Искорачивши славоподобно и победоносно на палубу лађе, („Лепша је кад је женскога рода!” додаде), нађе се у страшној гунгули узврпољених људи који су се сви у један глас довикивали између себе али и са онима што су их испратили а остали уз чежњиве и доста завидне погледе на доку луке. Ветар је разносио било коју реч ко зна где, па до њега не допре ниједан од битних савета туристичких водича. Није их чуо, али су га забављале дебело препуњене вене на њиховим вратовима из чега је закључио да се муче да вичу из петиних жила не би ли завели ред међу све набрунданијим путницима који су махали својим бродским картама и уговорима склопљеним са претставништвом поморске пловидбе и са осигуравајућим друштвом. Једна се лепушкаста млада дама чак и онесвестила, али је на срећу – не озледивши се – пала у руке помно дотераном младићу што и издалека мирисаше на парфем „Скорпиона”. Зачудило га је што поменута дама са свог шеширића ни уз губитак свести није склонила своју шаку (на чијим се прстима пресијавало прстење од белог злата) па исти није одлепршао с ветром да храни рибице. Шеширић иначе беше стварно екстравагантан мио у сазвучју са сваким праменом њене намерно уковрчане косе и са сваком изазовно правилном цртом њеног дискретно нашминканог лица. „На лађама је све могуће”, насмешио се лукаво.

Срећом су морнари обучени у свеже опране испеглане и увек атрактивне униформе били веома сталожени, премда неупоредиво малобројнији од масе путника којима су ћутке а љубазно прилазили и овлаш бацали поглед на њихове карте. Потом су их водили до улаза иза ког су већ стрелице означавале пут ка закупљеним кабинама.

Поведоше и њега да и њему помогну да не залута. Искрено им се, скоро рођачки захваљуивао развлачећи усне у смушену учтивост, махиално климајући главом.

Нашавши се испред врата на којима је стајала таблица са ознаком: АПАРТМАН № 4, усхићено се обрнувши на све стране изведе закључак да има свега седам сличних натписа што му је приуштило неко скривено осећање врло важне персоне, те је нетом заборавио да мисли на банкарске отплате које ће му се неодгодиво јављати током читаве године.

Апартман му се одмах допаде али се ипак запита да ли је лепши и пространији или скромнији и неупадљивији од оних под бројкама које се даље низаше до № 7, замишљајући да № 1 мора бити палата. Из пукe љубопитљивости начас се опружи на брачни кревет, завали се у једну, другу, па трећу фотељу, те провери да ли вода функционише у WC-у, над умиваоником, и под тушем. „Све је бес-прекорно!”, чему се и надао.

Скоро су га бестидно мамиле и урамљене фотографије у природним бојама које су украшавале њему намењене просторе а на којима је гледао плаже, вулкane, палме, и божанствене девојке са наметљиво разголићеним а једрим дојкама на дохват не само ока него и руке. Као да је већ био тамо.

Значило му је и што је пребројао све своје кофере и торбе који су пре њега били унети и уредно сложени крај једне од фотеља. „Све је на броју”.

Отвори кофере, сложи на полице ормана кошуље и веш а одела пажљиво окачи да се опруже. За дивно чудо ништа се није током доласка претерано изгужвало.

Потом се скоро лењо обријао, истуширао, и са пуно полета обукао у беле панталоне и тегет сако кројен на преклоп са пуно златастих дугмади на којима су били отиснути ленгери, не заборављајући да најпре навуче белу памучну мајицу са кружним отвором уз врат и са морнарским пругама те да угланца новокупљене ципеле, да би се на крају покрио и шилткапом сличном капетанској. Тако се запути на палубу да види како ће да исплови.

Ишавши из уског ходника који га је изводио као да га држи под руку, примети да је нажалост мало окаснио пошто му се лука указивала мала као каква удаљена макета. Због неискуства није знао

да је брод већ испловљавао када је чуо писак сирене а звиждукао под водопадима туша.

Топио се од задовољства, слободарски њушио мирис соли и јода, и испитивачки загледао пучину тражећи погледом акробатска надметања јата делфина уз накострешена пераја морских паса а можда чак и гејзире понеког кита. Наљутио се на себе што није мислио да купи прибор за пецање иако није знао да ли је или није забрањено бацати удицу током овако луксузне пловидбе – правог крстарења.

Ту се по први пут и узнемири пошто примети изнад једног од окачених чамаца за спашавање како је неко означио црним краснописом а неко други на брзину белим премазао слова која је ипак разазнао: АТЛАНТИДА. То га нагна да се присети значења поменуте речи. Наједном се најези као да је зима када се с муком присети да је још Платон слутио постојање божанствено лепог и радосног града, полуострва или континента, које је море под истим именом у трен ока и за навек прогутало. Срећом је човек проницљивији од својих тескоба па се и он изнова загледа у иста слова која су и даље чврсто извиривала као прозукли мрки отсјаји испод белог премаза, али се скоро оргазмички узбуди јер поносно признаде себи да није довољно помно размотрио задње слово чиме се тотално мењао смисао нечије поруке. Био је сигуран да је сада читао АТЛАНТИДЕ, кћери Атласа што се претворише у звезде, па се већ осети смирен на широкој постељи свога апартмана као да је и сам озвездан загрљајем неколико сапутница које је онако у промаку запазио и похотно жељан упамтио. „Слатко предсказање!”, оте му се.

Утом му долепрша уху неки чудно врео глас: „Немогуће је да се не вратимо. Земља је округла. Видиш да се небо сједињује с хоризонтом!”. Заиста је било немогуће разлучити броди ли се још морем или већ свемиром.

Како је река људи ходила у свим правцима и он се одважи да пође у велико путничко истраживање КРСТАРИЦЕ. За непун сат је пројездио и горњом и доњом палубом и тесним ходницима између кабина збијених као зрна бундеве. Спустио се и до зајапурених машина, посетио командни мост и разгледао силу екрана и дугмића. Потом се наслонио на ограду брода зурећи у даљину као у вечност, па са пуно зрелости признаде како више није могуће до иједног

чврстог тла отпливати. Уз ту га помисао проби леден зној и поче да га дави страشان страх од затвореног простора, што се чинило парадоксално пошто су се отворени видици распростирали до у недоглед а косу му рашчупавао свеж ваздух са пучине.

Било је неизбежно да се што ужурбаније врати у бродски бар и на брзину слије низ ждрело две-три чашице жестоког пића. Мало се сталожио.

Атмосфера је бара иначе била нападно шармантна. Бармени под еполетама а конобарице у супер-мини сукњицама и тесним мајичицама с великим изрезом типа еволутивних топlesa, чак духовити и оне и они мада елегантно одмерени у свом строгом професионализму, како то и доликује уз отмене путнике. На пар корака одатле простран базен који некако женствено изазиваше, мамише. Али се зачуди када примети ретке купаче који се бацивши се у плавет воде базена праћакају обезглављено, цвиле, и једва се извлаче напоље као престрашене змије са чудном кожом к'о у очерупане живине. Примакнувши се базену стави кажипрст у воду чиме му се све разјасни: вода је била управо исисана из дубине мора. Као из Сибира.

Згревајући у џепу панталона свој нагло смрзнут прст попе се још по ко зна који пут на горњу палубу. На све стране лежаљке. Весели се путници на шкртом сунцу излежавају као гуштери. Један млад кусав младић принесе и њему, расклопи, лежај сличан хармоници и котур ћебета у који се и он смота па се слатко на лежаљци испружи, нестајући у маси као на плажи. Наједном му се стужи. Изгледало му је да је једини усамљеник јер свуда око њега беху нескривени изливи нападних нежности. Чудило га је ипак што су више од половине присутних већ задригле чикице у загрљају скоро девојчица, а и неке кикотаве збрчкане бабе које по задњој моди упарађени младићи дрско чигљикају. Мора бити да је тако сам био јако упадљив јер му нека прилика у веома зрелим годинама приђе и шану да га у тим и тим кабинама неке друге младе даме жељно ишчекују, на шта се више збунио но изненадио.

Зубато крезаво јесење сунце и бројни а неочекивани призори и договорштине учинили су да је простодушно свијене главе заспао. Пробудио се пак уз питање: „Шта се то опет збива?“, пошто су малочас поменути сапутници прилазили степеницама које воде

доњој палуби али се одмах од ње удаљавали. Устаде, у намери да се спусти до сале за билијар, међутим се и сам одлепи с одскоком од степеништа, да би се придружио осталима који су се већ шетали као затвореници тихо у круг. Енигма је следећа: мада је четвртасти сат показивао непуних седамнаест часова већ се био развио мрки мрак, густ као тесто. Снажни су рефлектори бљештали косо са горње ка доњој палуби гушећи се на пучини. Изван снопа светла још гушћа тама. Гледајући испред себе, тегобна оптичка варка да степенице воде директно у море или у хад, и у ништа. Пристигоше, на такве сцене привикнути морнари, па једног по једног путника поведоше доле, где је било напоскон јасно да од степеништа до краја брода беше још педесетак и више корака, што се од горе није дало закључити. Прекасно за страх. А на небеском своду ниједна звездица-тињалица.

Док је непосредно иза тога ишао ходником ка свом апарتمانу изненада се подиже страшна олуја. Брод се заљуља. Њему се у глави узмуваше неке сулуде а брзе калеидоскопски изломљене слике. Раскречи ноге а обе руке широм рашири ослањајући се једном о један а другом о други зид дугачког ходника. Страшније од њега прођоше два саговорника у истом теснацу које нагли трзај брода наједном окрете па се нађоше лицем спрам зида те оба разбише своје цењене носеве и укравише из радње изнете сакое.

Вечера је такође била доживљај за себе. Конобари, уз пуну помпу гозбе један иза другог као раскриљен шпил карата, на рукама издигнутим изнад глава, унесоше огромне тацне пуне ђаконија на којима су лежали чак и карамелизовани фазани с неочупаним вратовима и с неистргнутим реповима. Но како се брод пробијао кроз невреме снаге читавих девет бофора никоме није било јасно шта је вечерао. Тањире су клизали, падали на под, а путници виљушкама набадали по празном столу што је изазивало веома дисхармоничне звуке у сали за ручавање, док су добро увежбани конобари истрајно и брзо сервирали чисте и свеже напуњене нове тањире пред гладне и уплашено разјапљене зенице к'о увек веће од трбуха. Неки су већ за време вечере почели, најпре стидљиво, на све стране да бљују.

Тврдоглав по природи оде ипак на бал с томболом обучен у смокинг и лептир-машну. Ту је свирала жива музика а подијум за

игру пун плесача. Весео се жамор мрморио. Њему на поглед налегну једна дражесна вранокоса девојка с чудним шареницама боје модрих шљива која се раздрагано одазва на његов позив да игра. Док су скакутали дохватајући међусобно прсте прстима, тражећи заједнички ритам покрета тела, брод се нагињао лево-десно. Одважно су се осмехивали једно другом. Међутим, брод наједном поче све јаче да спушта свој кљун у морске дубине. Изгубише тло под ногама обоје. Толико су дуго лебдели у зраку да им се чинило како падају најмање са трећег спрата. Али се брод наново пропе као мустанг а њих звизну подијум за игру по табанима. Њој се преломише обе штиклице а он скоро ишчаши скочни зглоб. Фатална ноћ.

Сутрадан су уредно утегнути морнари носили на великим скоро златним послужавницима гомиле најразличитијих наочара са читавим и са разбијеним стаклима и хрпе вештачких вилица које су претходног дана изгубили они којима је било најжешће мука.

Од тада па до краја путовања више није броду тепао лађа.

Слично је протекло и наредних деветнаест дана.

Због непрекидног љуљшкања у глави, све слике ископина и остатака старих цивилизација које је сретао док се брод накратко укотвљавао, потпуно се збрисаше.

А кад се у повратку приближише полазној тачци, када му се опет у сне сплео његов властити кревет, јастук и перјани јорган у његовој соби, и кад му је већ замирисала његова библиотека пуна још увек недочитаних књига а из његове кухиње сарма с димљеним коленицама, наједном паника. Узбуна! Брод тоне! Сви се путници-морепловци гурају, гушају, отимају, а не знају ни да ставе ни да надувају гумене прслукe. Лелечу и траже спасоносне чамце, као на Титанику. У последњем тренутку, пре страшне трагедије, јави се преко разгласа глас вође пута који им се захвали, који им објави да је посреди била уобичајена вежба на основу чијих ће искустава моћи да израде на време ефикасне психолошко-техничке стратегије за случај истинске хаварије или какве злокобне интервенције све намноженијих човеколиких гамади.

Стварно се збило тако – некако.

Али је незаборавно, свако путовање.

ОЧЕКИВАЊА

ДОК ЈЕ ПО ОБИЧАЈУ стрпљиво и нестрпљиво ишчекивао Анастасију није могао да избегне мисли о КРСТАРИЦИ јер се једино ње живо сећао, као и својих чудних премишљања док је пловио морем. Тад се одрекао речи-медљанице: лађа, пошто га је луксузни колос успео да застраши па му је надаље све што плови по води изгледало слично чувеном сликарском платну пијаног брода. Људи су му се на копну једнако чинили као свим страстима распети морнари на пар сати одбегли са својих плутајућих утврђења да би у напиту обезглављеним лудостима и сулудим смелостима давили своје тескобе рођене из живог доживљаја бескраја – кад је вода са свих страна. „Можда тескоба стварно почиње још од амнионске течности?“. Али ту мисао – коју је већ икс пута чуо – не настави. Престравила га је као страшило, присећајући се како језиво мрачно пада ноћ кад је брод тек тачка-мувосерка на пространству мора или океана, још горе: времена и свемира.

„Тегобно је истрпети време кад оно истиче ћутећи!“, па настави себи да говори како му се његов брод док је још пловио са надом у искрцавања чинио час као комад откинуте обале или као чудно плутајуће острвце, а час као тврђава, тамница, или још чешће као каква осакаћена отаџбина којој су ускратили права на визирање пасоша. „Заправо, брод је најсличнији сваком нашем појединачном животу који остаје увек на милост и немилост и олујина и цунамија, пренасељен суманутим сапутницима, вечитим туристима, авантуристима вере у срећне згодитке, са пуно бахатих морнара и толико мушичавих капетана, официра и подофицирчића, а лука под гломазним оловно тешким клобуком неба може да буде и напред и назад, и са ове и са оне стране света“.

Вративши се неким пуно прагматичнијим мислима сети се како је слушао да су некада, не баш тако давно, спретни људи означа-

вали пажљиво не само одабрана стабла већ и сваку грану понаособ, прецизно им прорачунавали дужине и обим па их после пуштали да дорасту за тачан део брода да би их потом дрвосече плански обориле, сасекле, пустиле низ воду, па је тесарима остајало само да их испецају, естетски дотерају, и да са делом дрвета означеним тим и тим бројем изграде постранишни или средњи део палубе, капетанску кабину, крму, јарбол и катарку ... док су најлепше девојчице и жене већ ткале платно за заставу и једро а најспретнији, најтраженији, и најцењенији мајстори изливали топове и ђулад за и против гусара, јер је већ цветао рат око оријенталних зачина и цветова намењених најеротичнијим парфемима и закускама.

„Најчвршћа, најмиришљавија дебла са најудаљеније тачке хоризонта када се опловљавала Земља – настави да размишља у налетима мисли-бујица – била су за кавезе у које су трпане најповлашћеније девојке са најширим куковима, са најужим струком, са најразметљивијим грудима, са најприпитомљенијим загрљајима, и са најпојнијим гласом за певање – за девојке које нису смеле бити ни гладне ни жедне јер се веровало да иначе не би биле насладе жељне”. Пролете му кроз главу и да је, вероватно у Бангкоку, видео неке сличне девојке у неким скоро идентичним кавезима, које су се љуљале као на лађи висећи с таванице у ресторанима и полумрачним ноћним локалима. „А на правим пловилицама – надовеза – у једнако промишљено сложеним оградама, једнако сити и пити беху још и јагњад, прасад, живинчад, и вранац за капетана – иако данашњи човекољубиво декларисани политичари тврдоглаво неће ничег од тога да се сете.” Размисли: „То је било зато да би капетани и официри, и наредбодавци и благајници, и батинаши били довољно собом опијени, мушки, е да се не страше ни таласа ни ноћи ни неумољивих аждаја са пуно глава из којих шикља ватра, и да би цукеле у луку извеле девојке које очекују дукати једнако крупни, једнако тешки као они за мирођије. Девојке за најскупље хареме са прозорчићима опточеним шипкама испреплетаним скоро кујундиским марљиво. Са прозорчићима који гледају на најлепшу парчад неба и на руком сађене и плевљене баште у којима цвркућу најмузикалније птичице. А све то под условом да су биле довољно паметне да не затрудне током пловидбе јер су их у противном глодали ракови и рибице на дну океана, мора па и река, као и оне друге лаке за прежалити, јефтине, гладне и жедне,

искључиво за живот тежака обележене, пошто им је природа исклесала тотално незанимљива тела намењена искључиво за расплод. Све то обзиром да ће увек бити потребно избацити на свет оне који ће умети обележавати стабла и ванредне гране и градити бродове који ће превозити и зачине и тканине и топове и заносне девојке, и одвратно корисне жентураче чије се материце пуне кад год затреба: кад суше окопне земљу и кад груне пакости рат па не остане довољно послушне марве да тегли рала и направе за масовна упропашћавања, јер треба и тад сејати, јер треба и тад понекима јести, јер треба имати над ким и сутра владати и рушити, јер треба градити да не би било незадовољства беспослених, јер без немоћне деце тих немоћних жена не постоје ни они моћни надмени ратници” ... „Човек све издржи. Чудновато историју подноси, и кроз своје време је проноси”.

Бацивши поглед испред и око себе виде начичкане прозорчиће као оне на броду, сличне онима на харемима, и пуно људи као на палуби, а све му се као на таласима лелуја, преплиће, меша. Међутим, од Анастасије ни трага. Чека.

Захваљујући својим искуствима са крстарења неизбежно се сећао и да живот није увек тако суров како је на њега малочас мислио па уз шеретски израз лица у прабини испод клупе на којој је седео комадом гранчице нацрта, исписа: АНАСТАЗИЈА! Тај покрет руке освежи му памћење и на уметника ког је био срео бродећи: „Сликара, славом овенчан, који се ђаволски служио преимућствима својих мајсторија захваљујући чему није морао да тражи лепе изразе да би опчинио својим осећањима” – рече скоро сањалачки, изнова му завидећи на природној надарености руке му мозга и срца. На то се грохотом и засмеја јер се присети како је поменути уметник био не само талентован већ и јако писмен, школован, полиглот, у сваком обрту речи и дела страшно окретан, па је тако на поменутом броду успео за трен ока да неопозиво заведе једну од најпримамљивијих жена пруживши јој хитро – силно, а духовито, цедулицу на којој је најврљао графички неодољиво симпатичну заговетку: „2h =? ... US\$”. А ни иста није била неписмена успутница, за тили час сродна душица, прве уметности коцкар-играчица.

Сетио би се лако и наставка анегдоте а и многих других згода везаних уз уметника са брода, но премре од страха, пошто га нека чудна напаст зграби с леђа за оба рамена, а у ушима му груну: „Бу!“

Била је то Анастасија с истим оним очима боје модрих шљива и са осмехом пчелице, која му се мазно извињавала што га је присилила да се тако безобзирно, нервозно исцрпљује дугим ишчекивањем, њоме надахнут, док је она морала и тога дана да скрене и купи још један пар резервних ципела, што је постало њена учестала присила још од оне вечери кад је с њиме играла а остала без штиклица. У ствари, ниједно од њих није примећивало како су се обоје већ одавно преобразили у пловилице – плуталице.

Грлио ју је, косу јој миловао раздрагано. Није ни помишљао да има било шта да јој прашта.

Њој су годили сви његови изливи нежности, мада у постељи често неспретни и претерано обзирни, чему се наравно ругала само дубоко у себи. Зато га је тако својски држала за руку, мангупски набрала чело и шеретски му намигнула, а њега облио талас увек стидљиво ишчекиваног узбуђења па јој се осмехну, трже је на једну страну док она покуша да крену у супротном правцу. Једно друго забатргаше па прснуше у сочан смех. Она, све између сузасмејалица рече: „Не бој се. Имамо искуства и са горим бурама!“

Прођоше кроз парк крај спарушених цветића и тамно жуте траве, крај дечијих колица у мршавом хладу где лежаše зајапурене мајке уз дечицу, румену као булке, која нису испуштала с уста грчевито зграбљене млаке сисе и цуцле. Он се загледао у даљину зачуђен како се видик губио у необичној измаглици сличној оној на води. Причини му се и да уместо једног лењивог псета види фатаморгану јер су се око обриса пса исцртавале праве дугине боје као чудна флуоресцентна светла.

Она упре прстом а он запази огромни улични термометар испред централне зграде административне управе метеоролошке службе, а на њему крупне бордо црвене цифре: 40,1°C, испод којих су протрчавала упозорења за како преживети каникуле. Осећаху обоје да их је овако жестоко спаран дан на још ужаренијем асфалту стварно смождио. Ни реч нису о томе прозборили али су обоје знали да једнако мисле како да се спасу од сулуде жеге, иако жељни да дуго плове градом јер су то себи још синоћ обећали.

Било је то уочи викенда а ништа лепше но викендом пландовати и волети се као оне ноћи.

Ни сам није слутио како је здрав предлог дао када је рекао: „Анастасија, уђимо у цркву”.

ОТКРОВЕЊА

ПРИЛАЗЕЋИ СКЛОПЉЕНИМ али незабрављеним црквеним вратима запита се: „Када сам задњи пут прешао црквени праг?“, па закључи да је то било туристички кад су крстарили, кад је Анастасију и све присутне задивио својом изјавом „Црква је права земаљска лађа“, јер се осећао спасен са брода.

Крочивши у огромну катедралу са ниском импозантних јако високих сводова обоје се изненадише што је било неуобичајено много, углавном старог света. Било је очигледно да су старине хтеле да преживе јару која је прождирала као неман-ватре-бљувачица њихове једнособне и двособне бетонске крлетке. Ти исти људи нису се усуђивали ући у биоскопске сале ни у велике супер-маркете где су системи климатизације још живахнији, јер је и у биоскопима и у супер-маркетима све незамисливо скупо на крају живота а млади људи осииони и бахати, баш им је стало до тога што старе остеопоротичне кости прскају као стакло, а не бригају ни што скрхана тела боле и кад премиру.

Пуно је свећа пламињало, а за дивно чудо свећа пламенчићи нису нимало реметили доживљај истинске рајске свежине која их обоје надахну осећањем неке свечане унутрашње светлости. Само се зато више нису држали за руке мада су и надаље једно другом дотурали погледе којима нису цицијашили. Две-три погрбљене сподобе и неколико бака скрушено клечаше, док се катедралом разливала као и обично тиха духовна музика са звучника пришрафљених за дебело исклесане стубове.

Анастасију опет запањи кад се сасвим спретно и нимало стидљиво прекрсти, тихо јој мрмљајући: „У име Оца – нема ничег старијег од оца, и Сина – носиоца живота ког жени преда, и Духа светог – гаранта јединства и памети и тела и срца – и Честитости,

која се подари кћери да би је даље Кћи-Мати пренела на покољења”. Вероватно би се и сам зачудио свом наметљиво паганском а само наоко богострепећем поетском надахнућу да нису и он и Анастасија предосетили да је баш у том трену открио како није наочито већ интуитивно побожан.

„Ко је то говорио: Ми, побожни физичари*?”, неко је баш ту, тад рекао.

Седоше истовремено једно уз друго на уредно сложене столице лицем спрам олтара, удишући крепку свежину која се није страшила каникула („Као у оази”), за разлику од уплахирених политичара који су због јавног мњења у исто време трчкарали по екранима проглашавајући наредбе у складу са здравствено-хигијенским узбунама.

Знао је да се и Анастасији пуно необичнога врзма по глави и под неприметним грудњаком, али су о томе ћутали да прозаично не дирају тишину у којој је сваки корак и дах потмуло одјекивао. Њему се пак наметну део неког старог записа који је једном прочитао у древно надахнутим књигама а који је говорио о животу некако овако: „И онда (њему) омиље (она), и он је поведе под чадоре своје, да покуша заменити љубав мајчину”. Мада се није могао потсетити у којој је књизи ни на којој страници на овај (скоро дослован) навод налетео, још мање имена главних протагониста чији су ликови рођени да би кроз време једрили, ипак се к’о некад разнежи над тим мудрим искуством и још сасвим успутно закључи да Фројд исто није ишчитао јер би иначе цитирао ту малу, јако, јако давно записану и још давније укореењу психолошку анегдотицу. Ко зна ... „И кроз векове векова”, у себи сасвим читко одрецитова.

Напрасно, брадати и у косу зарасли, и ћосави и зачешљани, и ћелави, почеше масовно навирати с бубњевима и електричним гитарама а за њима не само младеж већ и озбиљна публика, чак и покоје свештено лице и покоја часна сестра. Хит-музика звечи, глас занетих певача јечи, а маса у трансу ситно поскакује као на стадиону. Колико је могао да запази, једном младићу у свештеничкој одори и једној заиста љупкој часној сестри – што спуштаху стидљиво очи дискретно се додирујући погледима који провириваше скромно са стране – једино палац на скрушено

* Алберт Ајнштајн.

прекрштеним шакама музикално мрдаше. Требало му је времена да разазна да се није радило о створовима одбеглим из врућине, премда је лето немилосрдно харало, него о редовној акцији ВРАТИТИ МЛАДЕ ЦРКВИ. Чу и једног мудријаша: „Неважно је како су ушли, битно је с ким ће изаћи”. И он помисли: „Све се неизбежно мења, времену се прилагоди”, јер се сетио да ни исте луке нису биле нимало исте кад су кретали и кад су се враћали са крстарења.

Уз поменућу концертну сцену мало помало и Анастасија и он огладнеше. Њему се чак трбух разбрбљаше као неко подмукло придављено крчање. То им поврати снаге вољу и храброст да се запуте кући не придајући више пажње несносно врелим улицама. „Ала ћемо се слатко истуширати” шапну му, а он узврати: „И разгаћити!”, на шта се она очигледно задовољна закикота као да су на пропланку. „Нема везе!”, закључише још углас, „Можда се и сада рађа нешто друго због нечег трећег” ... „Стварно, има и младих свештеника, а и распопа. И истеривача врагова, и увек оних што љубе моћ. А и правоверни кротки сељаци и они имају децу која се већ нимало прикривено подругују додолама а слепо верују метеоролошким прогнозама и противградним топовима, изнад свега заљубљени у планирања срећних бракова, разумног броја деце, и сопствених профита”, закључи као какав окорели незнабожац. „Богу уз нос?”, излете му.

Уплаши се помало и своје нескривене страсти коју је Анастасији сведочио док су се разгаљивали у тако свеже надахнутом простору, али се стиша чим се сети како ништа није неприкосновено, како ни целибат није свето правило барем када се ради о онима који су се из какве друге вере савесно поинатили.

КАДА ИХ ЗАПЉУСНУШЕ први таласи јаре Анастасија му признаде како је на уласку у цркву доживела праву визију да јој анђелчићи као лептирићи косу додирују и освежавају, лепршајући око ње својим прозирним крилцима. Ту исповедну изјаву заврши необично се шеретски улагујући: „Јеси ли икад помислио да бих могла бити лепа трудница?!”. У магновењу му постаде јасно да ништа тако брзо ждрело не осуши као судбински догађај. Ниједна му реч није кроз грло пролазила. Анастасија се загонетно смејуљила. Руку на срце, Анастасија га је стварно изненадила својим напрасним питањем али је и он сам себе препао чињеницом да му се језик за непце залепио сувом пљувачком те је одједном, неуобичајено за њега, онемео и опет осетио ону тугаљиву ситну вртоглавост у стомаку која се по правилу јави кад човека дохвате таласи далеко од обале.

Сматрао је у ствари да је тог трену срећно срео судбину. Хтео је да каже како је и сам који трен раније већ о деци размишљао кад је схватио да дете још пре зачетка треба од живота спашавати, а што је разумео када је малочас видео како су се људи испред св. Антуна с предосећањем крстили и овако и онако, или га само некако задивљено посматрали, јер је Он (мада мушкарац) држао дете у рукама, што је недвосмислена порука!, због чега је на постоље испод кипа св. Антуна пуно света спустило новчиће. Та га је очевидна чињеница начас збунила, но брзо се био прибрао, пошто се присетио да се кроз време научило како се све може купити: и савест и коб, који су најбитнији када се дете изводи на пут. „И Богородица је природна светица јер не држи празно наручје”, јавило му се искрено. У себи је надовезао још некако постранце да су људи од вајкада наслућивали научно поткрепљену анатомију, ембриологију и генетику, као и математику, али уз неопходну флексибилност ем-